משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שירות ההדרכה והמקצוע
לשכת הדרכה נגב

מו"פ ערבה תיכונה וצפונית-תמר

ינואר 2019

המלצות השקיה ודישון 2018-2019

אבטיח ומלון חורף - אביב במבנים

בקרת ההשקיה והדישון

הגידול במבנים דורש תשומת לב רבה והקפדה מרבית על תנאי הגידול המיטביים, בכדי להגיע ליבול המקסימלי. עיתוי נכון ומדויק של אספקת מים ודשנים יכול להיעשות על ידי שימוש באמצעי בקרה.

בקרת השקיה יעילה מצריכה הצבת טנסיומטרים בחממה, המלמדים על מצב המים בקרקע בשלבי הגידול השונים - מתי הקרקע רוויה במים ומתי צריכת המים של הצמח גבוהה. שימוש נכון ויעיל בטנסיומטרים מחייב רישום יום-יומי של קריאות המכשיר.

בקרת הדישון תיעשה בעזרת משאבים - מכשירים המוטמנים בקרקע ומאפשרים דיגום של תמיסת הקרקע. בעזרת ערכה ביתית ניתן לבדוק בתמיסה הנדגמת את רמת החנקן והמליחות, ולקבל החלטות לגבי נוהלי ההשקיה והדישון בהתאם לתוצאות. ריכוז החנקן הרצוי במי ההשקיה, לשם **קליטה יעילה** על ידי הצמח, הוא בתחום של **80-120 גרם/מ"ק (ח"מ)**. הריכוז הנמוך מתאים לתחילת הגידול, והריכוז הגבוה - לתקופת מילוי הפרי. ריכוז חנקן, הנמוך מ-40 **גרם/מ"ק,** אינו יעיל כלל, וכך גם ריכוז, הגבוה מ-**150 גרם/מ"ק,** שאף הוא אינו יעיל ועלול לגרום להמלחה כתוצאה מהצטברות עודפי חנקן בקרקע.

להבטחת קליטה טובה ומהירה של **שתילים** חשוב מאוד לדשן את השתילים כבר בהשקיה הראשונה. די בשתי השקיות של 3 מ"ק/ד' כל אחת, יום אחר יום, ולאחר מכן לעבור למשטר ההשקיה המומלץ, בהתאם להתפתחות השתילים.

אבטיח[5] חורפי-אביבי במבנים

שלב הגידול / השקיה ודישון	שתילה - פריחה	פריחה - גמר חנטה[1]	חנטה[1] מלאה - הבשלה	הבשלה - קטיף
תדירות השקיה	פעמיים בשבוע ← אחת לארבעה ימים	אחת ליומיים - שלושה	אחת[2] ליומיים	אחת[3] ליום
מנת מים - מ״ק/ד׳	3 מ״ק להשקיה			
מקדם החזר התאדות מגיגית		0.8→0.6	1.0	0.9
מקדם החזר התאדות פנמן		**0.8-1**	**1.35**	**1.2**

כמות דשן להכנת 100 ליטר תמיסת דשן[4]

ריכוז היסוד הצרוף במי ההשקיה (גרם/ מ״ק) מופיע בסוגריים.

אמון חנקתי - ליטר חנקן צרוף - גרם	12 (60)	20 → 25 (100)→(125)	30 (125)	25 (125)	10 (50)
חומצה זרחתית-ליטר זרחן צרוף - גרם	0.75 (6)	1.3 (10)	2.0 (15)	1.5 (12)	-
אשלגן כלורי - ק״ג אשלגן צרוף - גרם	5 (50)	8 → 12 (80)→ (120)	10 (100)	7.5 (75)	3.5 (35)
דשן מורכב נוזלי ***מינון*** *: ליטר/מ״ק*	6-1.5-6 ***0.75***	6-1.5-6 ***1.4 → 1.75***	*6-1.5-5* ***1.8***	9-2-7 ***1.25***	*7-0-7* ***0.5***

קליטת יוניות של יסודות התזונה בעונת

חנקן צרוף - גרם	75	100→250	250	300 ←400
זרחן צרוף - גרם	10	10	25	40
אשלגן צרוף - גרם	70	150 ←250	350	400 ←500

(1) חנטה מלאה - שניים-שלושה **חנטים** בגודל ביצה בכל קן.

(2) כשקוטרו של האבטיח מגיע לכ-15 ס״מ, רצוי לעבור להשקיה יומית בכל הקרקעות.

(3) בקרקע חולית משקים פעמיים ביום.

(4) הכמויות מתאימות להזרקה של 2 ליטרים תמיסת דשן לכל 1 מ״ק מי השקיה.

(5) אבטיח מורכב הינו בעל און צימוח נמרץ ביותר אי לכך, אין להפריז בכמויות המים להשקיה.

כללי: כאשר מנת המים היומית מעל 6 מ״ק - רצוי להגדיר כמות מים ללא דשן בתחילת ההשקיה. כמות זו לא תעלה על 50% ממנת המים להשקיה.

מלוני חורף-אביב במבנים

שלב הגידול השקיה ודישון	הצצה (שתילה) סיום זרוד ענפים[1]		סיום זרוד ענפים – חנטה	חנטה מלאה[2] - תחילת רישות	תחילת רישות - הבשלה	קטיף
תדירות השקיה	אחת[3] לשבוע	פעמיים בשבוע	אחת לשלושה ימים	אחת ליומיים	אחת ליום	
מנת מים - ״ק/ד׳	5 ←6 להשקיה	3 ←4 להשקיה				
מקדם החזר התאדות מגיגית			0.5	0.6 ← 0.7	0.8 ← 0.9	
מקדם החזר התאדות פנמן			**0.65**	**0.8-0.95**	**1.2-1**	

כאות כשן להכנת 100 ליטר תמיסת כשן (4)

ריכוז היסוד הצרוף במי ההשקיה (גרם/ מ״ק) מופיע בסוגריים.

אמון חנקתי - ליטר חנקן צרוף - גרם	12 (60)	20 (100)	25 (125)	25 (125)	15 (75)	12 (60)
חומצה זרחתית-ליטר זרחן צרוף - גרם	0.75 (6)	1.3 (10)	2.5 (15)	1.8 (12)	0.4 (3)	0.5 (4)
אשלגן כלורי - ק״ג אשלגן צרוף - גרם	5 (50)	8 (80)	10 (100)	10 (100)	5 (50)	5 (50)
דשן מורכב נוזלי מינון *: ליטר/מ״ק*	*6-1.5-7* ***0.75***	*6-1.5-8* ***1.4***	*6-2-5* ***1.7***		*6-0.5-5* ***1.0***	

קליטה יומית של יסודות הזנה לדונם

חנקן צרוף - גרם	75	100←150	250	400	300	300
זרחן צרוף - גרם	10	10	20	50	15	15
אשלגן צרוף - גרם	70	200	350	500	400	350

(1) זרוד ענפים בגידול בהדליה. בגידול שרוע תתרחש החנטה סמוך יותר למועד השתילה, ושינוי תדירות ההשקיה ייעשה בהתאם.

(2) חנטה מלאה - שניים-שלושה חנטים בגודל ביצה בכל צמח.

(3) עד הצצה משקים מדי שלושה ימים - 2 מ״ק לדונם.

(4) הכמויות מתאימות להזרקה של 2 ליטרים תמיסת דשן לכל 1 מ״ק מי השקיה.

(5) מלון מורכב הינו בעל און צימוח נמרץ ביותר. יש להתאים את משטר ההשקיה לעוצמת הצימוח של הזנים השונים.

נתוני התאדות מגיגית (ממוצעים רב-שנתיים*)

עשרת**	מ״מ מים ליממה***			ממוצע חודשי
חודש	10-1	20-11	31-21	
ינואר	3	3.2	3.4	3.2
פברואר	3.8	4.4	4.6	4.3
מרס	5.5	6.6	7.8	6.6
אפריל	8.8	10.5	10.1	9.8
מאי	10.8	11.7	12.7	10.3
יוני	12.8	14	13.6	13.4
יולי	13.7	13.4	13	13.4
אוגוסט	13.7	13.2	12.4	13.1
ספטמבר	11.5	10.3	9.4	10.4
אוקטובר	9.1	8.4	7.4	8.3
נובמבר	6.8	5.7	4.6	5.7
דצמבר	4	3.8	3.4	3.7
מצטבר שנתי				**3066 מ״מ**

* בחודשים אפריל-אוקטובר יש להוסיף 10% לנתונים בטבלה באזור עידן.
ומקיבוץ סמר דרומה.

** עשרת - ממוצע לעשרה ימים, כשליש חודש.

*** 1 מ״מ/יממה = 1 מ״ק/דונם/יממה.

עודד פרידמן, עדי סויסה
שה״מ

עודד 0525833191
עדי 0502156690
יורם 0523665994

יורם צביאלי
מו״פ ערבה תיכונה וצפונית תמר

*כל האמור לעיל הינו בגדר עצה מקצועית בלבד ועל מקבל העצה לנהוג מנהג זהירות!